

AJ-138

April-2022

M.A., Sem.-IV

510 EA : Sociology
(Social Stratification)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ આપો :

42

1. સામાજિક સ્તરરચનાનો અર્થ આપી તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
2. સામાજિક સ્તરરચના અંગે કાર્લ માર્ક્સના વિચારો સ્પષ્ટ કરો.
3. ડેવિસ અને મૂરનો સામાજિક સ્તરરચનાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
4. સામાજિક ગતિશીલતા એટલે શું ? તેના પ્રકારો સવિસ્તર ચર્ચો.
5. તમે કરેલા પ્રોજેક્ટને આધારે ગુજરાતમાં જ્ઞાતિના લક્ષણોમાં આવેલા પરિવર્તનો સવિસ્તર જણાવો.
6. અનુસૂચિત જનજાતિઓમાં પ્રવર્તમાન સામાજિક સ્તરીકરણ સવિસ્તર સમજાવો.
7. જેન્ડરનો અર્થ આપી, જેન્ડર અને સ્તરરચના વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
8. વર્ગ આધારિત સ્તરરચના સવિસ્તર સમજાવો.

વિભાગ – II

9. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ચાર)

8

- (1) સામાજિક સ્તર રચનાનું મૂળ કયું છે ?
- (2) સામાજિક સ્તર રચનાની વ્યાખ્યા આપો.
- (3) જ્ઞાતિના કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.
- (4) વર્ગ સભાનતા એટલે શું ?
- (5) વર્ગ દરજ્જાનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
- (6) ઉર્ધ્વગામી ગતિશીલતા એટલે શું ?
- (7) વિકલાંગતા એટલે શું ?
- (8) વિકલાંગતાના મુખ્ય પ્રકારો જણાવો.

Seat No. : _____

AJ-138

April-2022

M.A., Sem.-IV

510 EA : Sociology
(Social Stratification)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Part – I

Answer any **three** from the following :

42

1. Give the meaning of social stratification and state its characteristics.
2. Clarify the thoughts of Karl Marx about Social stratification.
3. Explain the Theory of Davis and Moor about Social Stratification.
4. What is Social Mobility ? Discuss in detail the types of Social Mobility.
5. Explain in detail the changes in caste characteristics in Gujarat based on the project done by you.
6. Explain in detail the social stratification in Schedule Tribes.
7. Give the meaning of Gender and clarify the relation between Gender and Stratification.
8. Explain in detail the class based stratification.

Part – II

9. Write short answer : (any **four**)

8

- (1) What is the Root of social stratification ?
- (2) Give the definition of social stratification.
- (3) State any two characteristics of caste.
- (4) What is class consciousness ?
- (5) Who gave the concept of class status ?
- (6) What is upward mobility ?
- (7) What is disability ?
- (8) State the major types of disability.

Seat No. : _____

AJ-138

April-2022

M.A., Sem.-IV

510 EB : Sociology
(Sociology of Tourism)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

- નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 42
1. ભારતમાં પ્રવાસનના ઉદ્ભવ અને વિકાસની રૂપરેખા આપો.
 2. પ્રવાસનના સમાજશાસ્ત્રનું વિષયવસ્તુ સમજાવો.
 3. પ્રવાસનના સમાજશાસ્ત્રના અભ્યાસની જરૂરિયાત વર્ણવો.
 4. પ્રવાસનનો સાંસ્કૃતિક અભિગમ સમજાવો.
 5. પ્રવાસન અંગેના વિવિધ સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.
 6. પ્રવાસનની સામાજિક અસરો વર્ણવો.
 7. ગુજરાતમાં પ્રવાસન વિકાસ અંગે વિવિધ સરકારી યોજનાઓ પર નોંધ લખો.
 8. 'પ્રવાસન એક ઉદ્યોગ અને વ્યવસાય છે.' આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

વિભાગ – II

9. કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 8
- (1) પ્રવાસનના સમાજશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપો.
 - (2) ઈકો ટુરિઝમ એટલે શું ?
 - (3) 'સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી' વિશે જાણકારી આપો.
 - (4) રણોત્સવ ગુજરાતના કયા જિલ્લામાં યોજાય છે ?
 - (5) પ્રવાસનના કોઈપણ બે પ્રકાર વર્ણવો.
 - (6) હેલ્થ ટુરિઝમ એટલે શું ?
 - (7) ગુજરાતના કોઈપણ બે ઈકો ટુરિઝમ પોઈન્ટના નામ આપો.
 - (8) પ્રવાસનની બે હકારાત્મક અસરો જણાવો.

Seat No. : _____

AJ-138

April-2022

M.A., Sem.-IV

510 EB : Sociology
(Sociology of Tourism)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Part – I

Answer any **three** from the following :

42

1. Given an outline of the emergence and development of tourism in India.
2. Explain the subject matter of sociology of tourism.
3. Describe the need to study the sociology of tourism.
4. Explain the cultural approach of tourism.
5. Discuss the various sociological theories about tourism.
6. Describe the social impacts of tourism.
7. Write notes on various government schemes related to tourism development in Gujarat.
8. 'Tourism is an Industry and a Business'. Discuss this statement.

Part – II

9. Write short answer : (any **four**)

8

- (1) Give the definition of Sociology of Tourism.
- (2) What is Eco-Tourism ?
- (3) Give information about the 'Statue of Unity'.
- (4) 'Ranotsav' is celebrated in which district of Gujarat ?
- (5) Describe any two types of Tourism.
- (6) What is Health Tourism ?
- (7) Name any two Eco-Tourism points of Gujarat.
- (8) Give any two positive impacts of Tourism.